

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „KOROŠKI SLOVENEK“.
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

**List za politiko,
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Deseti oktober.

So stvari in so dogodki, ki se posebno vtisnejo v spomin in žive v mislih tudi še tedaj, ko zapade pozabljenosti vse, kar jih obdaja malenkostnega, senčnega ali neprijetnega. — V celovškem domovinskem muzeju stoji star in siv kamen. Tisočletja je star, morda je bil nekoč kos hišnega stebra nekdanjega rimskega mesta Tironum. Naši pradedi so ga postavili pred krnski grad in na njem ustoličevali svoje vojvode. Danes ni več vojvod, ne poznamo niti več točnih njihovih imen, nepoznano nam je tedanje narodno življenje. Knežji kamen v celovškem muzeju pa nam je ostal — simbol naše pravice do narodnega življenja. — „10. oktober 1920 — simbol Koroške“ je nazval nek odličan Nemec dan glasovanja pred petnajstletjem, ki je odločil pripadnost slovenskega dela Koroške k državi Avstriji. „Simbol svobodne in nedeljene Koroške“ ga nazivajo številni članki, knjige in govori.

Dosedanje proslave desetega oktobra so se vršile — če izzamemo lansko in letošnjo proslavo — tako, da je dežela obujala podrobne spomine iz preteklih dni in slavila dan iz duha, ki je navdajal njene može tudi v času pred petnajstletjem. Predlanskim smo prvič začeli tudi že besedo o „slovenskem bratu“ v deželi, izgovoril jo je pisatelj in predsednik koroškega Heimabunda prof. Perkonig. Zunanjo proslavo lanskega jubileja je onemogočila žalost sosednje države, ki je iste dni izgubila svojega viteškega kralja. Brali pa smo lani že besede o predstojećem imenovanju manjšinskega komisarja in še druge odstavke, ki so naglašali pravico za slovensko manjšino v deželi.

In letošnji deseti oktober? Če prezremo okoli njega vse malenkostno in — recimo — zastarelo, ki se v ničemer ne razlikuje od minulega, sklepamo iz napovedanih proslav, izjav in drugih okoliščin, da je vodilna misel letošnje proslave: 10. oktober simbol avstrijske državne misli in svobodne ter nedeljene Koroške. Kot se je pred petnajstletjem izjavila južna Koroška za Avstrijo, naj se danes izjavlja za svojo državo vse avstrijsko ljudstvo. In še: kot sta si pred petnajstletjem segla v roko Slovenec in Nemec, naj bo tudi danes potrjeno njuno bratstvo in sožitje.

Govornikov letošnje proslave ne zavidamo, ker se nahajajo pred težko nalogo, v kolikor se bodo objektivni in pravični. Slavijo naj glasovanje in ne žalijo Slovencev, ki so pred petnajstletjem glasovali za Jugoslavijo in katerim je današnja krščanska Avstrija obljubila pravičnost. Proslavljajo naj Slovence, ki so pred petnajstimi leti glasovali za Avstrijo, hkrati pa naj ne prezrejo naravnega in božjega zakona, fundamenta krščanske države, ki narodno zvestobo proglašajo kot samoočlovečnost in zato nujno. Ne smemo se ob tem čuditi, če bo torej v letošnji proslavi mnoga nehotena nejasnost ob dobrohotnosti in morda še kaka hotena jasnost ob zlohotnosti.

Naša pamet in naša vest sta nam pred petnajstletjem velevali, naj glasujemo za državo, v kateri vemo svojo narodnost varovano. Nam je bila in nam je narodnost pred zemljepisno zaokroženostjo naše dežele ali gospodarsko koristjo. Pri tem pa se nikakor ne udinjamo nacionalizmu, marveč povežujemo in podrejujemo svojo ljubezen do naroda ljubezni do svoje Cerkve. Slednjega z glasovanjem za Jugoslavijo nismo zatajili, dali pa smo izraza svojemu narodnemu čutu, ker mu tedanja dežela nikakor ni bila naklonjena. Glasovanje je nato odločilo v prilog Avstriji. Slovenci smo odločitev priznali in ostali smo zvesti državljeni do danes, pri tem pa doživljali ironijo razvoja, da so se premnogi nekdanji zagovorniki in poborniki Avstrije prelevili v prijatelje priključitve Avstrije k Nemčiji ali celo v sovražnike sedanje stanovske Avstrije.

10. oktober — simbol svobodne in nedeljene Koroške! V letu po glasovanju je menda bilo, ko je ob plebiscitni proslavi v celovškem gledališču rajni Lučovnik iz Žihpolj segel v roke nemškemu možu v znak zvestega prijateljstva in sporazuma med Slovenci in Nemci v deželi. V ta sporazum tedaj bi tudi Nemci ne mogli resno verovati, ker bi ga ne sklepali s svobodnim in enakopravnim prijateljem. In mi bi ne mogli polno spoštovati nemškega sosedu, dokler gre to spoštovanje za ceno naše mladine, ki se v državnih šolah odtuja materinščini in narodnosti, in dokler gre za ceno raznarodovanja po drugih prilikah. V zadoščenju nam je, če počasi resnično doživljamo prepričanje,

da pravi Nemci tudi sami brez pridržka ne spoštujejo več suženjskih duš.

Morda pride kedaj dan 10. oktobra, ko se ob deželni proslavi znajdeti Slovenec in Nemec, da ob simbolu koroškega dne prisežeta svobodo dežele in nedeljivost bratstva obeh narodov. Res silne vere nam je treba za to v nemškega sosedu in njegovo pravičnost, treba nam je velikega upanja v krščanstvo naše države in še globoke naše ljubezni do naroda. Predvsem zadnje zavisi od nas in to naj naglasimo ob letošnjem desetem oktobru: Svojo ljubezen do slovenskega sveta dokažemo le ob dejanjih, ob globoki in vztrajni narodni prosveti in ob podvojenem gospodarskem in združnem sožitju nas Slovencev.

Pozdrav!

Pismo g. dr. A. Sucherja, namestnika dež. glavarja in deželnega vodje domovinske fronte, koroškim Slovincem.

Krščanska stanovska država pomeni, da hočemo v okvirju državnih meja vzajemno reševati naloge, ki so skupne nam vsem. Skupno ramo ob rami hočemo graditi in dajati naše najboljše, da pridemo naprej. V okvirju meja hočemo, da živijo vsi, kajti dragoceno je vsako življenje in vsako življenje je v korist celoti. S tega stališča bodo rešena vsa vprašanja gospodarskega in kulturnega značaja. Čaka nas mnogo

dela, čakajo nas težke naloge. Delno smo že sredi reševanja vprašanj, ki so najdalekosežnejših posledic. Rešiti pa moremo ta vprašanja le, če vlada obojestranska dobra volja in če zastavimo vsi vse sile, ki so nam na razpolago. Kot je stolnica sv. Štefana ne samo simbol Dunaja, marveč cele Avstrije, tako naj postane 10. oktober znamenje sprave in ljubezni, ko si bosta slovenski in nemški kmet podala roke, edina za našo Koroško in za Avstrijo.

Vojna v Abesiniji.

Na abesinski meji so se sprožile italijanske puške, ne da bi Italijani ali Abesinci bili napovedali vojne. Italijanske čete prodirajo na abesinsko ozemlje, pričakujejo, da se v kratkem začnejo napadi Italijanov na vseh frontah. Otvoril je vojno Mussolini z navdušujočim govorom v Benetkah: „Štirideset let smo imeli potrpljenje z Abesinijo, sedaj pa je dovolj! Na gospodarski pritisk velesil bomo odgovarjali s svojo disciplino in žrtvijo, na vojne ukrepe bomo odgovarjali z vojno. Nihče nas ne bo uklonil, dokler boj ni izvojevan. Sveto pa obljubujemo, da bomo storili vse, da ostane spor omejen na Afriko.“ — Listi prinašajo prva frontna poročila. Baje ima abesinski cesar pod orožjem nad milijon vojakov, njegove čete se branijo pred prodirajočimi Italijani.

Zveza narodov se sestane začetkom prihodnjega tedna. Anglija je ostala trdovratna in bo skušala doseči, da se izvedejo predpisi Zveze narodov, ki dovoljujejo v posebnih slučajih uporabo nasilnih sredstev proti napadajoči državi. Francija je do danes razdvojena, ni še zavzela stališča ne za in ne proti Angliji. Uverjena je, da ostane vojna omejena na Afriko.

Vojna v Afriki bo za Evropo najdalekosežnejših posledic. Pričela jo je Italija, jo vodi sama in brez pristanka ostalih evropskih velesil. Stoletno italijansko prijateljstvo z Anglijo je končalo. Na koncu pričete vojne bo italijanski fašizem ali izdatno okrepljen ali pa zrahljan. Mussolini bo ali triumfirал ali pa doživel začetek svojega konca. Zakulisna ženevska borba evropskih velesil se odslej nadaljuje na abesinski meji. Vojne v Afriki Zveza narodov ni mogla preprečiti, ostane odprto vprašanje, ali se ji posreči preprečiti vsaj vojno v Evropi.

Iz naše države. O priliki 150letnega jubileja linške škofije je govoril tudi zvezni kancler in dejal tudi tole: Minula je država, katero je vladalo „prosvetnjaštvo“ liberalizma in socializma, država nestrpnosti in nesvobode je bila. Nova krščanska država naj prinese strpnost, pravico, avtoriteto in svobodo. Dohodki iz tajskega prometa so se po podatkih ministra Stockingera zvišali letos za 42% napram lanskim.

V Jugoslaviji so se minule dni vršili vojaški manevri, katerih se je udeležilo 26.000 vojakov. V vojski so bili zastopani vsi kraji Jugoslavije, tako da so imeli gledalci pred seboj sliko jugoslovanske vojske v malem. Končnemu pregledu čet sta prisostvovala poleg vojnega ministra tudi knez-namestnik Pavle in predsednik vlade. — Dne 9. oktobra obhaja Jugoslavija žalni dan za pokojnim viteškim kraljem Aleksandrom Zjediniteljem. Po vseh cerkvah se bodo vršile žalne službe božje, popoldne pa po vseh večjih krajih žalne proslave. — Vladni predsednik dr. Stojadinović je potoval po jugu države, da zadobi sliko tamošnjega položaja. V Sarajevu je imel velik govor, v katerem je med drugim rekel tole: Jugoslavija je delo naporov vseh treh plemen in mora biti skupno ognjišče vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev. Vsi Srbi, Hrvati in Slovenci, pravoslavni, katoličani in muslimani morajo imeti enake pravice in enake dolžnosti. Vsi morajo biti enaki pred zakonom, svobodni državljani v svobodni državi.

Zarota v Bolgariji. Zarotniška družba nekaterih častnikov, bivših politikov in komunistov je hotela vreči kralja Borisa baš na dan obletnice, ko je zasedel prestol. Dan prej so jo odkrili in zarotnike zaprli. Vlada je proglasila obsedno stanje. Državne proslave so se vršile samo v cerkvah. Vendar vlada v deželi red in mir in je vlada gospodar položaja.

Novice iz ostalega sveta. Klajpeda, pokrajina litavske države, je imela 29. p. m. volitve. Ta-

mošnje prebivalstvo, katerega polovica je litevska in druga polovica nemška, ima svojo avtonomijo. Volitve, katerih končni izid še ni znan, bodo prikazale sedanje narodnostno razmerje. Zanj vlada veliko zanimanje. Nemčija je bila in je na porasti Nemcev seve zainteresirana. — Nemčija je uvedla takozvane družinske podpore, ki se bodo dajale družinam, ki imajo 4 ali več otrok. Podpora bo v izkaznicah za blago in bo znašala na otroka okoli 100 mark. — V Španiji imajo novo vlado, ki bistveno ni druga od prejšnje. — 10. oktobra zaseda grški parlament. Pričakujejo, da bo izglasoval monarhijo, nakar bi odpadlo nameravano glasovanje. — Amerika se je po svojem prezidentu Rooseveltu izjavila, da stoji v sedanjem afrikanem sporu na stališču brezpogojnega miru. — Na obletnico Hindenburgove smrti so v Nemčiji prenesli posmrtno ostanke pokojnega maršala v posebno grobnico na Tannenbergu. Prisoten je bil tudi kancler Hitler.

15.

10. oktober 1920 je določil državno pripadnost južnega dela naše Koroške k Avstriji. Koroški Slovenci smo vzeli izid lojalno na znanje in ga priznavamo do današnjega dne. V vseh petnajstih letih ni niti en sam slučaj, ki bi zamogel dokazati nelojalnost koroških Slovencev.

Prebivalstvo spodnje Koroške pa izpričuje vsak dan od zore do mraka že celih 15 let po svojem jeziku, svoji pesmi, svoji molitvi in vsem svojem delu in sicer svobodno brez nobenega tozadevnega pritiska, da 10. oktober 1920 nikakor in v ničemer ne pomeni menjave narodne pripadnosti, čeprav moramo priznati močan nemški kulturni vpliv. Le če tako gledamo in pojmuemo glasovanje 10. oktobra pred petnajstimi leti, je razumljiva svečana šentvliška izjava takratne deželne vlade, ki zagotavlja koroškim Slovencem v okvirju države Avstrije polno možnost kulturnega razvoja. Takratna koroška deželna vlada se je dobro zavedala, da ne izvirajo iz zmage avstrijske državne ideje 10. oktobra 1920 za deželo in državo samo pravice, marveč tudi težke dolžnosti.

„Prevelika bližina človeka pogosto slepi,“ tako tudi v tem pogledu dolga leta demokratična država ni hotela videti 10. oktobra v pravi luči. Šele v avtoritarni državi si polagoma utira pot novo tozadevno gledanje. Če skuša avtoritarna država reševati to v šentvliški vladni izjavi izrecno priznано odprto vprašanje, s tem nikakor ne slabi ne nemštva in ne nemške kulture, kot so si to namišljale bivše politične stranke, marveč znatno okrepi avstrijsko državno misel v njeni notranji vsebini in zunanem ugledu.

PODLISTEK

Ksaver Meško:

Na Poljani.

(50. nadaljevanje.)

Ni se še povsem zavedel starec, ni se otrešal še mrzle groze, kar je potrkalo na okno. Mlinar je obledel še bolj, in staro telo mu je drgetalo. Zavzdihnil je globoko, kakor osrečen in rešen grozne more, ko je zaslišal ob oknu človeški glas. „Kdo si božji?“

„Andrej s Slemenca.“

„A kaj je?“

„Si videl ali slišal iti koga mimo?“

„O Jezus, kaj je noči!“

In starec se je oblačil naglo, ves še drhteč, da odpre nočnemu gostu in mu pove, kaj je slišal v spanju.

Visoko je priklopelo veselje na Trati, ko sta vstopila v veliko gosposko sobo v nadstropju Andrej in Matija. Posli in kmetski gostje so se porivali za njima čez stopnice in so se gnetli ob durih, onemeli, z obledelimi lici. Zastaviti poti jima ni upal nobeden, vsi so se umikali pred groznimi njunimi pogledi.

Vstopila sta in sta položila mrtvo truplo sredi sobe na tla. Tišina je nastala hipoma v sobi. Vseh obrazi so se preplašili in prepadli, vseh oči so strmele z grozo v nosilca in v mlado dekle, ki se ji je prijemala mokra obleka tesno krepkih

Letošnji manjšinski kongres v septembru v Ženevi je vzel prve poizkuse zvezne in deželne vlade, da se reši narodnostno vprašanje na Koroškem v duhu pravice, z veseljem na znanje. V kolikor zavis končnoveljavna rešitev od nas koroških Slovencev, smo in bomo doprinesli svoj delež, da se spodnjemu delu dežele zagotovi kulturni in gospodarski napredek.

Več ljubezni!

Več ljubezni! Kako kratki sta ti besedi in kako globoki po vsebini. Če govorimo o ljubezni, imamo pred očmi nekaj, s čimer smo povezani. Mi ljubimo stvari, ki nam koristijo, katere nam donajajo dohodke ali nam lajšajo življenje in življenjsko borbo. To je ljubezen nižje vrste. Lahko pa ljubimo tudi nekaj, kar nam dela čast in ugled: lepo posestvo, denar, obleko, lepo postavo. Tudi ta ljubezen prihaja iz nižjih nagibov. Če nam ena stvar ne prinaša več koristi ali izgubi svojo lepoto ali nam ne daje več časti, izgubimo do nje ljubezen. Na svetu pa je še druga ljubezen, ki ima svoje korenine ne v zunanem svetu, ampak v dnu našega srca, v katero nam jo je položil Stvarnik, ki je večna Ljubezen. Tej ljubezni ne najdemo pravih besedi in nam je v svojih zadnjih vzrokih nedoumljiva kot nam je nedoumljivo vsemirje, ki nas obdaja. Ta nam od Stvarnika v srce položena in od nikakih zunanjih vplivov narekovana ljubezen veže stariše z otroci in otroke s stariši, ta ljubezen nas veže z domačo hišo, domačimi navedami in šegami, veže nas z narodom in narodno govorico, veže nas končno z našim Bogom. To je šele ljubezen, ki napravi življenje vredno življenja. Iz korenin človeškega srca prihaja in daje človeškemu razumu veselje za razmah njegovih sil in nagiba človeško voljo h plemenitim dejanjem. V njej počiva skrivnost življenjskega veselja.

Ljubezen do starišev, ljubezen do materne jezika! Ali ni to nekaj nerazdružljivega? Če bi nam kaka temna sila odtegnila in vzela to ljubezen, življenje bi izgubilo velik del svoje vrednosti. Kar ljubimo, temu velja naša skrb in naše hrepenenje, to čuvamo, s tem imamo veselje, za to smo pripravljeni tudi trpeti in žrtvovati. Ali ni materna govorica velik čudež v nas? V zibel nam je mati položila svojo ljubečo besedo, še otroci smo jo vzljubili in se je oprijeli. Mati jo je gojila, ko smo doraščali, in četudi nešolana, vrši v družini naroda zlato bitje — mati — tisto veliko delo, iz katerega raste narodu vedno nova korenina mladega naraščaja. Samo slutimo, odkod prihaja ljubezen, vidimo pa jo v njenih zdravih sadovih in učinkih. Zato nam je treba vsem več globoke ljubezni tudi do našega materne jezika. Potrebno in koristno je, da nas in z nami našo mladino zajame ta globoka ljubezen, ker je podlaga našega narodnega obstoja. Naše življenje mora biti za tem, da se naša srca vnamejo do slovenske govorice. Ali smo

koroški Slovenci sami že kaj storili, da se naši mladini že v mladosti vsadi v srce ljubezen do naše slovenske besede? Ali se zavedamo dovolj, da je naš materni jezik tista vez, ki nas veže vse po naših dolinah in gričih v skupnost narodne družine? Marsikaj se je ukrenilo in — hvala Bogu — tudi storilo. A vse to je še premalo, treba bo še nadaljne požrtvovalnosti, da bomo končno vsi cenili svoj materni jezik kot svojo najdražjo dediščino in da nam bo naša materna beseda draga tako, kot je drag materi njen otrok ali kmetu ljuba njedova njiva.

Iz navade in tudi iz malomarnosti so se marsikod v našo govorico prikradle tuje besede. Marsikdo jih s ponosom uporablja, kot bi hotel s tem dokazati svojo boljšo izobrazbo. Kako lahko odpravimo vse te smeti in to tujo navlako v naši govorici, ko imamo velik in lep zaklad slovenskih besedi. Treba je zato samo žrtve in učenja in to nam narekujejo ljubezen do slovenske besede in ponos na njeno lepoto in milobo. Nekaj vedeti in znati, to ne pride samo od sebe, za to je treba učenja.

Naša današnja šola nam in naši mladini nikakor ne nudi priložnosti, da bi se naša deca vsaj malo seznanila z lepoto našega materne jezika. Krivica je to in sicer tako velika, da vpije do neba kot je vpila kri Abelova nad Kajnom. Krivica, ki nam jo dela naša šola, je uboj, ker uničuje in maliči našo dečo v letih, ko je najbolj dojemljiva za vse dobro in koristno in je najbolj dovzetna za spoštovanje in ljubezen narodne besede. Naša šola nam zlorablja in pohujšuje mladino, ko se ta pripravlja za vstop v življenje. Srca naših malih v šolskih letih so kakor njiva, pripravljena, da iz nje vzklije značajnost, poštenje in notranja zvestoba rastočega naroda, pogoj dobrega krščanskega in narodnega življenja.

Bodimo mi vsi sejavci dobrega semena v to živo narodno njivo! Bodimo tudi vedno na straži, da končno odženemo sovražnika, ki se prikrade v temni noči in nasuje v srca naših malih ljulike in plevla!

J. O.

DOMAČE NOVICE

K ljudskemu štetju. Dunajska „Reichspost“ piše v petkovi številki minulega tedna o plebiscitu pri proslavi dunajske Uranije. K ljudskemu štetju lanskega leta pripominja: Dejstvo, da se je po podatkih zadnjega ljudskega štetja znižalo število Slovencev na Koroškem za več kot polovico na 27.000, se izrablja v živahno agitacijo proti Avstriji in Koroški. Pri tem se trdi, da so bili Slovenci s krutim nasiljem prisiljeni, da so se izjavili pri ljudskem štetju za Nemce. Dejstvo napredujoče germanizacije koroških Slovencev se da — kot je to že leta 1826 priznal nek Slovenec sam — razlagati po zemljepisni legi Koroške in po kulturni sili nemškega elementa. — Bilo bi morda boljše,

udov, da se je videla jasno in izrazito skladnost in lepota kipečega mladega telesa.

Položila sta jo na tla. Andrej se je ogledal kakor v sanjah, z osteklenelimi, polblaznimi očmi po sobi. Ko je pribegal pogled do Petra, bledega sicer, a smehlajočega se malomarno, skoro zaničljivo, da zakrije s tem zadrego in grozo, je zavpil z divjim glasom:

„Tukaj jo imaš sedaj, zapeljivec in morilec! Proklet bodi ti, prokleta vsa Trata!“

Vseh oči so se obrnile v Petra; in iz vseh je gledalo vanj očitanje in gnev. Tedaj je stopila nevesta za korak od ženina. Slišala je govorice že pred poroko, a jih je smatrala za obrekovanje; kvečjemu se je pošalil Peter kje s kako deklico. A zdaj, ko je videla pred seboj mrtvo žrtev njegovega greha, lepo še v smrti, sta jo prijeli z železno roko za srce, ki je bilo v njem tako že grenkosti dovolj, a malo ali nič ljubezni, sočutje z nesrečnico in stud pred Petrom. Ne da bi mu rekla besedo, ne očitajočo in ne tolažečo in sočutno, se je obrnila k očetu na drugi strani mize in je kriknila: „Komu ste me prodali? Morilec?“ In molče je šla iz sobe med množico, ki se je gnetla naglo v stran in ji je naredila prosto pot.

Na hodniku je zagledala hlapca.

„Zapreži! Odpeljemo se!“

Hlapec je hitel brez besedice ugovora po stopnicah.

Prihitel je za njo oče.

„Kaj misliš, dete? Taka sramota!...“

„Pustite me...“ „Oče“, je hotela reči. A mrzela je v tem hipu tudi tega moža tako in tako ji je bil tuj, da ji je zastala sladka, sveta beseda, in je ni mogla izgovoriti. Pustite me, sicer pojdem še jaz v reko.“

Nekaj trenutkov pozneje je hitela kočija dol po cesti. Na Trati pa so kričali divji glasovi v zmešnjavi in grozi...

Kdo ve? — Morda je mislil Peter: visoko je Bog, oko njegovo mora paziti na marsikaj, in roka njegova ima opravila dovolj — ni se mi treba bati. A glej, v temni noči je pogledalo nenadoma nanj oko božje, ob uri, ko je pričakoval najmanj, je udarila maščevalna roka božja. Udarila je v sredo med vesele in je ločila za vse življenje one, ki bi naj stali vse življenje v veliki, vdani ljubezni tesno drug ob drugem, in jih je vrgla daleč narazen...

V.

Močno srce mora imeti, proniknjeno z neomahljivo vero in z velikim zaupanjem v samega sebe in v onega, čigar mogočna roka daje praveč človeškemu življenju, kdor hoče izbrisati globoke sledove nesrečnice.

Trati nasproti, onstran ceste, pri Dolinarju, je bilo dvoje nežnih src, a vere in zaupanja polnih, zato močnih. Močnih tudi, ker sta se naslanjali ob močno oporo: ob ljubezen.

Res, hudo in težko je šlo izpočetka: kakor bi porival otrok s slabotno roko težak kamen na hrib.

(Dalje sledi.)

če bi imenovani dunajski list o tem molčal, ker nije neresnica njegovemu krščanskemu značaju v obraz.

Supersberg, prezident kmetijske zbornice, v zadregi. O priliki otvoritve kmetijske razstave v Št. Vidu ob Glini je govoril tudi predsednik kmetijske zbornice Supersberg. V svojem govoru je kritikoval zvezno vlado, češ, da ni ničesar storila za kmetijski stan, dal je nadalje izraza svojemu nezadovoljstvu nad avstrijsko zunanjo politiko, ki pozna prijateljstvo samo z Italijo, katera pa Avstrijo v gospodarskem pogledu zanemarija. Končno je prezident Supersberg omenil tudi lanski 25. julij, ki naj bi čimprej izginil iz spomina. — Govor je izzval ogorčenje vseh državizvestih kmetov, vodja in ravnatelj koroškega Bauernbunda sta se v protest takoj odstranila, medtem ko so mnogi bivši landbundovci svojemu bivšemu vodji živahno pritrdjevali. „Kärntner Tagblatt“ je k govoru pripomnil, da je z njim prezident kmetijske zbornice zaigral svoje mesto, v odprtem pismu na prezidenta pa je zavzel odločno stališče proti izzivanju vodja Bauernbunda posestnik Gruber. — Pričakovati je, da bo v doglednem času kmetijska zbornica dobila novega prezidenta.

V uvodniku zadnje številke sta se v zadnjem odstavku vtihotapili dve tiskovni napaki, ki v stavkih povedano misel docela spreminjata. Berite v zadnjem stavku ob začetku „Nevajeni smo družiti naše versko življenje z vsakdanjim“... in „Blagovest nedelj se nam ne zdi namenjena za naše vsakdanje, tuzemsko življenje“. V številkah se pojavljajo često še druge tiskovne pogreške, katere blagovolite istotako z ozirom na tehnične težkoče oprostiti. Ured.

Novi občinski odbor v Zgornji Vesci. Dež. glavar je imenoval nove občinske odbornike in pri tem postopal povsem pravično. V odbor je imenovanih 6 zavednih ter 4 nezavedni Slovenci. Pri volitvi župana so vsi odborniki volili dosedanjega župana Špicer Franca, p. d. Dovnika, ki že 15 let vzorno in požrtvovalno vodi našo občino. Naj so mu tem potom izražene naše čestitke in zahvala! Za podžupana je bil imenovan Miha Einspieler, p. d. Črnež in za namestnika pa Valentin Martič, p. d. Ravbar v Želučah. Naj novi odbor vodi v njegovem delovanju zavest, da smo v občini vsi ena družina, ki govori en jezik in ima eno samo veliko skrb: blagor občanov.

Svatne pri Št. Jakobu. (Naša lipa.) Nad petsto let je stala častitljiva naša lipa pred cerkvijo sv. Uršule. Vsako leto je njeno dišeče cvetje pripravljalo vigred. Ob večerih so se pod njo shajali stare naše korenine, v popoldnevih pa se je v njeni votlini skrival mladi vaški drobiž. Bila je znamenitost in ponos naše vasi. Saj je videla turške vpade, pod njo je v viharji noči čakala Almira od Miklovih prihajajočega Mirka in ga poslednjič skušala prikleniti nase. Videla je lipa francoske čete, ko so zasedale Koroško in ustanavljale Ilirijo, prestala je petstoletna tudi svetovno vojno. V letošnje poletje je zadnjič cvetela, na god sv. Ane jo je podrl vihar. Z njo je padel zgodovinski kos naše vasi.

Radiše. (To in ono.) V skrbih smo in vam o njih poročamo. V prvi polovici leta nas je obiskala suša. Travniki, pašniki in še ostala zelenina je začela rjaveti, ob koncu šele se je odprlo nebo in narosilo dežja žejni zemlji. Od žit je bila dobra samo ozimina, pšenica in rž. Vigredna setev je bila slaba, ječmena je bilo malo, ovska skoraj nič. Ponekod je bil oves komaj za ped visok. Tudi krompirja je zelo pičlo v zemlji. V drugi polovici leta nas je obiskala toča, kakoršne naši ljudje še ne pomnijo. Dva dni je ležala. Uničena je bila vsa ajda in krma za prašiče, sadje je obtolčeno, da gnije na drevju. Posebno močno se opazijo posledice na jablanah, ki so precej polna. Moštnic je manj od lani, veliko je ponekod češpljev. Mnoge pa je uničila listna uš, proti kateri bo treba umetne pomoči. — Na predvečer Dollfussove obletnice so naši neprijatelji podtaknili zavedni slovenski hiši in v župnišču lepaka, polna gnusnih psokv in izzivanj. Sedaj ju ima v rokah orožništvo. — Dne 15. t. m. smo obhajali cerkveni sejem. Farna cerkva je bila natlačeno polna, cerkveni pevci so olepšali slovesno sv. mašo s krasnimi petjem. Nato pa so se mnogi zbrali v gostilni pod cerkvijo, kjer je ondotni gostilničar poskrbel za veselo razpoloženje. — Kruto je udarila usoda našega dosedanjega župana Rutnika. Sinova sta morala pobegniti preko Jugoslavije v Nemčijo, hčerko, omoženo v Zabrdi, so osumili umora in zaprli. — Novi občinski odbor doslej še ni imenovan in bomo o njem še poročali.

Dne 2. maja 1892

sem vstopil v podjetje Kathreiner. Tedaj še majhno podjetje. — Danes je največja tovarna sladne kave na svetu in Kathreinerjeva Kneipp-sladna kava najpriljubljenejša kavna pijača v Avstriji.

In mi smo tudi delali, da smo dosegli nepriemerljivo Kathreinerjevo kvaliteto,

pravi sladni mojster Waldmann

najvažnejši mož tvrdke

Kathreiner

Žalost v Žužalčah. Dne 24. m. m. smo spremljali k zadnjemu počitku Petra Napokaja, p. d. Kajžnikovega očeta. Rajni je dosegel starost 73 let. Njegova življenska pot ni bila posuta s cveticami. Poleg malega posestva je upravljal trgovino. Bil je značajan in zato spoštovan pri vseh. Vesten je bil v izpolnjevanju verskih dolžnosti, bil hkrati iskreno vdan sin slovenske domovine. Rad je prebiral slovenske knjige in časnike. Bil je tudi ustanovitelj požarne brambe na Brnci, ki ga je pred leti imenovala za svojega častnega načelnika. Kako drag je bil znancem in prijateljem, je dokazala številna udeležba pri pogrebu. Brambovci so spremili svojega častnega poveljnika, brnški pevci pa so mu na domu in ob grobu zapeli zadnji pesmi. Težko bo pogrešala družina svojega rednika, težko ga bodo pogrešali njegovi prijatelji. Naj se po trudu in boju odpočije njegovo truplo, njegovi duši daj Bog večni mir, nam pa še mnogo takih korenin kot je bil rajni Peter! Žalujemo naše tople sočutje!

Smrt v Gorenčah. Dne 25. p. m. smo spremlili k zadnjemu počitku 21letnega Brumnikovega Franceja. Po tridnevni nenadni bolezni je umrl v deželni bolnici v Celovcu. Rajni je bil fant od fare. Ob odprtem grobu so se ga spominjali domači g. župnik kot nekdanjega vzor-ministranta, ki je skozi več let opravljal angeljsko službo. Po župnikovih besedah je zapel moški zbor žalostinko „Vigred se povrne“, ki je vplivala tembolj, ker smo stali ob grobu fanta, ki je bil veselega, vigrednega značaja. Žalujemo Brumnikovim staršem ter Habnarju, kateremu je skozi 5 let zvesto služil, naše iskreno sožalje, rajnemu Franceju pa večni pokoj!

Koroški drobiž. 10. oktober je po dež. ustavi deželni praznik, zato miruje delo. — Za plebiscitno proslavo v Velikovcu, Pliberku in Celovcu je dovoljen na železnica polovičen popust. — Z 6. oktobrom stopi v veljavo zimski vozni red na železnica. — Za 8. oktober je bil sklican koroški dež. zbor. O razpravah poročamo. — Koncem septembra je potekla prepoved zborovanj. Politična zborovanja so tudi nadalje pridržana domovinski fronti. — V Vrbsko jezero je pri Otoku zavozil avto dunajskega ravnatelja Austria-Montan družbe. Ravnatelj je spremljevalec je mrtev, on sam se je pravočasno rešil. — V jamah beljaških Toplic so odkrili pri izkopavanju okamenelo živalico, podobno škorpionu. Menijo, da je iz ledene dobe in torej stara več stotisoč let. — Hans Menard, dosednji učitelj v Svečah, je imenovan za nadučitelja v Št. Juriju na Zili. — V noči na 1. oktober so v Beljaku prišli nevarnega dečka, ki se hoče imenovati Lukas Krounig. Na begu je obstrelil orožnika Pichlerja. Nevarni dečko jo je nato iz bolnice, kjer se je nahajal, odkuril in ga doslej še niso našli. — Vlomili so v stanovanje pos. Tarmanna na Brnci in odnesli 350 S. Istotam so posestniku Macku odnesli 15 čebelnih panjev.

NAŠA PROSVETA

Naša materna beseda.

Slovenščina, naš materni jezik, je ena najdragocenejših dediščin naših prednikov. Stoletja so jo čuvali, negovali in izročali stari rodovi mlajšim vse do naših dni. Slovenščina ima še danes svojo čez tisoč let staro domovino med Jadranskim morjem in ogrsko nižino, pod Karavankami in pod Triglavom. Samo košček zemlje je to, s Triglava lahko vsega objameš s svojim očesom, ali težko boš na svetu našel kje razsute toliko lepote kot v tej podobi raja. Slovensko domovino so proslavljali že mnogi tujci in domačini, najlepše besede zanjo pa je našel morda Ivan Cankar, ko jo je gledal z očmi svojega srca in radostno vzkliknil: „O domovina, ko te je Bog ustvaril, te je blagoslovil z obema rokama in je rekel: Veseli ljudje bodo tod živeli. Pesem bo njih jezik in njih pesem bo vriskanje! Kakor je rekel, tako se je zgodilo. Božja setev je pognala kal in je rodila. Vzrastla so nebesa pod Triglavom. Oko, ki jih ugleda, obstrni pred tem čudom božjim, srce strepeče od same sladkosti, zakaj gore in poljane oznanjajo, da je Bog ustvaril paradiž za domovino veselemu rodu, blagoslovljenemu pred vsemi drugimi.“ Vse, kakor je rekel, se je zgodilo. Bogatejši so pač drugi jeziki, pravijo tudi, da so milozvoneči in bolj pripravi za vsakdanjo rabo — ali slovenska beseda je beseda praznika, petja in vriskanja. Iz zemlje same zveni kakor velikonočno pritrkavanje in zvezde pojo, kadar se na sveti poti ustavi ter ozro na čudežno deželo pod seboj. Vesela domovina, pozdravljena iz veselega srca!

Slovenščina kot pisni jezik ima predvsem svoj dom v slovenski knjigi. V njo so položili naši pesniki in borci vso ljubezen svojega srca, vso silo svojega duha in vso tvornost svojega genija. Mnoge pesmi Prešernove in Župančičeve so pravi biseri svetovne poezije, ker so najvernejši izraz človeške notranjosti in posode najglobljih misli. Pa ne samo v pesmih, v vseh mogočih oblikah besede govorijo naše lepe knjige o prilikah življenja raznih krajev in časov. Kakor v poeziji se je uveljavila slovenska knjiga tudi v znanstvu. Ona ti odkriva čuda prirode in tajna vsemirja ter te seznani z vsemi mogočimi najnovejšimi iznajdbami tehnike. Slovenska knjiga nadalje razpravlja o vseh perečih vprašanjih dneva in ni samo koristna, temveč vsakemu izobražencu nujno potrebna.

Slovenščina ima tudi v javnem življenju veljavo: v radiu, gledališčih, uradih in v vseh šolah — od ljudske šole do univerze — seveda ne na Koroškem, kar pa je razumljivo. Ne razumemo in ne bomo odobraval pa, da v šolah naših vasi slovenski otroci nimajo prilike se seznaniti s pisano materino besedo in se ponekod ne naučijo niti slovenske pisave in branja slovenske knjige. Na ta način naš človek v šoli ne dobi najvažnejših pogojev za svoj razvoj in umsko zaostaja.

Pri nas ima slovenska beseda svoj dom predvsem v prosvetnih društvih. Zato opozarjamo znova na svoječasni odlok deželne vlade, ki nosi številko 69.308 Ldschr. 33/III in datum 31. novembra 1933, glasom katerega so dovoljeni za vsa društva tečajji, v katerih se nudi učencem prilika jezikovnih vaj, branja in obravnavanja del slovenskega slovstva. Učni red in enotne šolske knjige so prepovedane. — Društva, čimprej na delo! V osrednji pisarni Prosvetne zveze dobite vsa nadaljna navodila. H. J.

Nove igre. Menda se počasi le naveličujemo plehkkih in praznih burk na naših odrih. Med društveniki in tudi med občinstvom zanje ni več pravega razumevanja, ker pač niso več času primerne in nas ostavljajo nezadovoljne. V tem času je treba tudi našemu rodu dobre in tečne hrane. Zato naj društva sežejo po novejših oderskih delih. Priporočamo izdaje Ljudskega odra v Ljubljani, posebno opozarjamo na igre „Boštjan iz predmestja“, „Anima“, „Igra o izgubljenem sinu“, „Vrata“ (adventna igra!), „Igra naše fare“ in še druge. Posebnost je najnovejša dramatizacija „Miklove Zale“, farne igre pod milim nebom, ki pozna samo še igralce in ne gledalcev in ne poslušalcev. V Sloveniji je ta prireditve dobro uspešna. Igra se naročuje v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Koroška c. 5 in stane 10 din.

Pridite 20. oktobra v Dobrolo ves! Ob 3. uri pop. se vrši v dvorani Narodnega doma pevska prireditve, na kateri sodelujejo zgornje-podjurski fantje-pevci in tamburaši. Vstopnina 50 g. Ne zamudite pester prireditve!

Šmihel pri Pliberku. (Društveno.) Novo sezono pričenjamo. Pripravljamo igro „Miklova Zala“, ki je že deset let ni bilo na našem odru. Naši tamburaši in pevci se udeležijo prireditve v Dobrli vesi in se zanjo vztrajno vadijo. — Dva ženina smo imeli iz društvenih vrst. Za Rudolfov in Jankom se je odločil pridni Joško Trapp in si izvolil za življensko družico Lizko Čebulovo. Obema paroma so tamburaši priredili podoknico, predsednik pa je želel mnogo blagoslova v novem stanu ter izrazil željo, naj mlada para tudi znanprej ne zanemarjata naše prosvete.

Koncertu v Globasnici je minulo nedeljo prisojstvovala polna Šoštarjeva dvorana. Otvoril ga je vrli predsednik Koren, za njim je jedrnat razložil govornik-domačin pomen narodne pesmi in petja. Sledeči skupni zbor je otvoril pevski spored z himno „Nmač čriez jizaro“ in še dvema domačima, odlikuje ga uživetje pevcev v pesem in živahno podajanje, presenetilo pa je predvsem število pevcev — 80 — ki so vsi iz najbližje globaške okolice. Iz nastopov posameznih zborov naj danes omenimo posrečeno podajanje pesmi „Mrzel veter tebe žene“ štebenjskih fantov, ki imajo izbornega baritonista in dobrega pevovodjo, nadalje koroško „Dober večer luba dakle“ pevcev iz Večne vesi, pri katerih prednjačijo basisti, in še „Šopek“ globaških pevcev, ki so dobro vedeli varovati čast domačega zbora. Trumf prireditve je bil spet mešani pliberški zbor, ki je izzval največji aplavz in zasluži, da ga čuje še ostala Koroška. Da je na višini, dokaže tudi na prihodnji prireditvi v Dobrli vesi. Zbora iz Šmihela in Dvora sta čvrsta v glasovih in dobro tekmujeja fantom iz Libuče, kateri pa prvenstva med spodnjepodjurskimi zbori menda ne bodo dali radevolje iz rok. Zaključil je skupni zbor z dvema narodnima pesmima. Stara ženica je dejala po koncertu: S to lepo prireditvijo smo naše letošnje rozarsko žegnanje pač najlepše zaključili, ob lepi pesmi smo našli dovolj notranje ubranosti in dobrega razpoloženja.

GOSPODARSKI VESTNIK

Krava pred teletenjem. Breji kravi privoščimo mnogo gibanja. Paša, katero kravi pred teletenjem neradi privoščimo, je nujno potrebna in jo svetujemo bolj kot hlev, kamor radi zapiramo breje krave v strahu, da jih ostala živina na paši ne nabode. Krme ne dajajmo manj, ne pozabimo dodajati rudninskih snovi. Napajajmo breje krave na prostem tudi v najhujši zimi. Ob teletenju krmimo in napajamo kot sicer. Krav ni treba pokrivati pred preprihom. Kratko: ravnajmo z brejo kravo tako kot z ostalimi in najbolj smo ji pomagali v njeni težki uri.

Če primanjkuje sadja pri stiskanju mošta. Ponemokod je sadna letina le srednja in mnogi gospodarji so v skrbi, da bo le pičlo mošta. V takih slučajih svetujemo strokovnjaki sledeče postopanje: Zdrobljeno sadje se takoj stisne in z dobljenim sokom napolnijo sodi. Tak mošt se dolgo drži in mu tudi dodatek vode pred pitjem ne jemlje dobrega okusa. — Sadne pogače denemo v škafe ali sode in te napolnimo z vodo. Pogače nato raztrgamo ter škafe dobro pokrijemo in jih pustimo 12 do 36 ur. Potem spet prešamo. Dobljeni mošt lahko sladimo s 3 do 4 kg sladkorja na 100 litrov. — Sicer pa je sadje za mošt razmerno poceni in pameten gospodar, kateremu bi primanjkovalo mošta, si ga bo pravočasno nakupil.

Kratko navodilo za sušenje sadja. Sadije moramo sušiti kolikor moči hitro, zato moramo skrbeti za primerno urejeno kurjavo in pripravo za izmeno zraka. Sadna voda mora izhlapevati od početka do konca sušenja enakomerno, ne da bi pokalo, se prižigalo ali se kako drugače kvarilo. Zato kurjavo izpočetka polahko, pozneje bolj močno in proti koncu razmeroma najmočnejše. Zrak dovajamo v presledkih, izpočetka pogostejše, pozneje vedno redkeje. Lese s sadjem premikavamo in prekladamo od vrha navzdol, kakor pač ugaja dotičnemu sadnemu plemenu. Češplje, namenjene za sušenje, pustimo na drevju, da prezorijo in začnejo pri peclju veneti. Početna toplina v sušilnici sme imeti največ 55 stopinj Celzija, ko se sadje grbanči, ga pomaknemo vedno bolj proti dnu sušilnice. Enkrat ali celo večkrat ohladiti ne škoduje. Ko iz češpelj ne moremo več iztisniti soka, so dovolj suhe. Navadno za to zadostuje največ 24 ur. Žlahtne hruške in jabolka sušimo v krhljih.

Dobro je, če jih pred sušenjem parimo, da jih vroča sopara zmehča. Hruške, ki niso skozi in skozi bele, sušimo cele. 100 kg svežih jabolk da 10—12 kg, hrušk 15—16 kg, češpelj 30—32 kg suhe robe.

Strašilo za divjačino. Tole strašilo je izumil mlad zgornjeavstrijski kmet za srne in drugo divjačino: Ob studencu je zapored zabil po dva kola in na prva dva, ki sta studencu bližja, pritrdil 3 metre dolgo ozko desko tako, da se je gibala kot gugalnica. Na enem koncu deske je pritrdil staro ponev, da je tekla voda iz studenca vanjo. Na drugi konec deske pa je pritrdil pločevinastega moža, ki počiva, dokler se nataka voda, na drugem paru kolov. Čim je ponev polna, dvigne desko in tudi mož se dvigne, nakar se ponev izprazni in voda spet doteka vanjo. Gospodar trdi, da imajo njegove njive sedaj mir pred divjačino.

Velikovški živinski in blagovni trg minulega tedna: Biki 60—75, pitani voli 80—90, vprežni voli 65—80, krave 60—70, telice 60—80, svinje 40—50, prašiči 90—100, plemenski prašiči 40—80, ovce 55—60 g za kg žive teže. Jajca 11—12, kokoši 4 do 6, zeljnate glave 10, sirovo maslo 2.80—3.60, pšenica 38—39, rž 28—29, oves 22—23, prosa 22 do 23, ječmen 23—24, ajda 34—35, krompir 8—9, brusnice 80—100, češplje 30, kumare 10 g.

ZANIMIVOSTI

Palača Zveze narodov v Ženevi. Medtem ko se vrši v Ženevi borba za vojno ali mir v Afriki, gradijo za Zvezo narodov veliko palačo, ki bo novi dom te največje mednarodne organizacije. Že v novembru bo velika zgradba končana. Zaposlenih je nad 500 delavcev. Palača bo opremljena z vsemi udobnostmi. Sejne dvorane so prostrane, opremljene s telefoni, radio- in projekcijskimi aparati in seve prepotrebni zelenimi mizami. Velike stopnice v prvem dvorišču so iz mramorja, na vrtu je krasno izdelan vodomet. Poleg dvoran so v palači tudi mali, slikoviti saloni, katere krasijo orientalske preproge, drage slike ter portreti znamenitih umrlih članov Zveze narodov. Gradbeni stroški so seve precej visoki in bodo h kritju prispevale posamezne države po posebnem ključu. Ostane le še odprto vprašanje, ali se bo v novembru tudi resnično naselil v to lepo „mirovno palačo“ duh pravice in miru.

Skrivnostni umor v brzovlaku. Minuli teden so našli pri Admontu ob železniškem tiru truplo neke ženske. Štiri kilometre naprej je ležala ob tiru njena torbica s potnim listom, glasečim se na ime Marije Sarcasanu, ravnateljice umetnostne šole v Bukarešti. Še nadaljna dva kilometra naprej so ležali ob tiru njeni čevlji in ogrinjalo. Sklepajo na umor. Neznane je potnico v vlaku napadel, oropal in jo nato treščil na tir. Šop tujih las v roki umorjene priča, da se je potnica krčevito borila z morilcem. Morilca, ki se je vozil z istim vlakom z Dunaja proti Parizu, doslej niso mogli ugotoviti.

Bogata in hkrati revna Amerika. Na Dunaju je pred tedni govoril znani potnik po svetu in pisatelj dr. Colin Ross o ameriških prilikah. Tole je med drugim povedal: Še vedno je za mnoge izmed nas Amerika obljubljena dežela, kjer ima vsak svoj avto. Sedaj pa je v Ameriki ponekod tako, da imajo mnogi sicer avtomobile, pa si ne morejo kupiti bencina in zato zanj prosjačijo. Kdor ima denar, se vozi z dražjo železnico, kdor ga nima, se posluži svojega voza. Glavno vprašanje sedanje Amerike je: Kako preprečimo izobilje, ki nas uničuje? Polovica ameriškega ljudstva se trudi in peha v potu svojega obraza, da uniči to, kar druga polovica prideluje. Z dobro organizacijo bi vlada lahko nudila vsakemu državljanu poleg vode in luči še moko, meso, mleko in to vse zastoni. In vendar danes v Ameriki ljudje kljub izobilju umirajo od lakote in bede. Hudo je z mladino, katere se počasi loteva pravi obup, ki jo tira v komunizem. Istočasno pa narašča med ljudstvom zanimanje za versko življenje.

V Španiji. Španija nima samo modernih mest, ki se lahko kosajo z nemškimi ali francoskimi, njeno življenje odlikujejo tudi še živi običaji nekdanjih časov. V tamošnjih gorah še danes živijo puščavnik, ki so se naveličali modernega trušča ter se posvetili samo svojemu Bogu in sebi. Samotarci bivajo v nedostopnih skalnatih duplinah, preživljajo se pa od milodarov, ki jih jim nosijo dobri ljudje. Več desetih takih puščavnikov poznajo, nekateri izmed njih živijo že nad 30 let v samotni. Ljudstvo jih nazivlja svetnike in jih visoko

časti ter skrbi za njihovo prehrano. Od časa do časa pa jih poseča v večjem številu in posluša njihovo modrost, katero daje pobožnim možem življenje v samotni in molitvi.

V Abesiniji bežijo živali. Po cesarju Selasie odrejeno splošno mobilizacijo so razglasili tudi potom posebnih vojnih bobnov, katerih ropotanje se čuje na več kilometrov. Ti bobni so v Afriki nekaki telefoni in imajo prednost, da je pogovor z njihovo pomočjo zastoni. Čim so se oglasili votli glasovi teh abesinskih telefonov, so se dvignila vsa abesinska plemena, da pohitijo svojemu cesarju na pomoč. Vznemirjenje pa se je lotilo tudi živalstva. Vedno češčeje zamorejo opazovati, da se v zadnjem času zbirajo v trumah zabre, antilope, gazele in žirafe in se umikajo iz Abesinije v sudansko puščavje, kamor ne sega bobnanje in glasno zbiranje abesinskih vojakov. V nekaterih pokrajinah so živali že popolnoma izginile.

Tekma za smrtnimi žarki. Vsi veliki laboratoriji sveta se bavijo danes z vprašanjem, kako naj se proizvajajo žarki, ki bi na poljubne daljave ustavljali avtomobile, letala, parnike. Iz Kodanja prihaja poročilo, da se je tam posrečilo nekemu inženjerju proizvajati žarke, ki povzročijo eksplozijo letal v zračnih višinah. Tudi znani italijanski iznajditelj Marconi se bavi s smrtnimi žarki. O njih je povedal nekemu časnikarju tole: Nekaj smo dosegli in ni docela neosnovano, če govori svet o aparatih, ki s svojimi žarki ustavljajo letala. Vendar homo o tem govorili šele, ko žarke zanesljivo preizkusimo in preskrbimo za potrebno varnost. — Nas pa bi bolj zanimalo vprašanje, ali so take iznajdbe sploh zaželjene. Saj se z njimi hoče samo razdirati in uničevati.

Kako močan je blisk? Na gori Generoso v Italiji imajo posebno opazovalnico za električne pojave v zraku. S posebnimi aparati merijo silo bliskov ob nevihtah in so dognali, da imajo bliski na milijone voltov električne energije. Često se pojavijo bliski samo za milijonski del ene sekunde. V gorah gre smer bliskov v večini od zemlje proti nebu, le petina bliskov je po podatkih te zanimive opazovalnice usmerjena z neba proti zemlji. Sila srednjih bliskov že je večja od one, ki jo ume človek proizvajati s vojimi aparati.

Tudi žalost. V kajbici „Štiri leta sem plačeval visoko premijo in kaj sem dobil, ko je vse pogorelo? ... Dve leti zopora!“

Zakonski par ev. z enim otrokom se sprejme v službo. Oskrbovati ima živino. Prijavi se pri „Kmečki zvezi“, Celovec.

Blaznikova „Velika Pratika“ za leto 1936 je izšla in se dobiva pri založniku, tiskarni J. Blasnika nasl., Ljubljana, Breg 10, in v vseh večjih trgovinah. Ta naš najstarejši slovenski ljudski koledar je res praktičen in zanimiv. Zato ga hoče imeti leto za letom vsaka slovenska družina. Letos mu je dodana še večbarvna reprodukcija lepe slike „Poklon Modrih“.

74

Zahvala.

Naša dobra, zlata mamica, gospa

Ana Ravnik,

vdova po puškarskem mojstru

na Trati pri Glinjah, je nas dne 23. septembra 1935, previdena s tolažili svete vere, za vedno zapustila.

Vsem onim, ki so ji v zadnjih urah na katerikoli način lajšali gorje, zlasti pa vsem prijateljem in znancem, ki so jo v tako ohilnem številu spremljali k zadnjemu počitku, se najiskrenejše zahvaljujemo; posebno zahvalo pa še izrekamo č. g. domačemu župniku za njegove krasne poslovilne besede ob odprtem grobu naše predrage pokojnice.

Maribor, Užice, dne 5. okt. 1935.

Dr. Ravnik Rudolf, **Ravnik Janko,**
advokat v Mariboru direktor drž. puškarske
šole v Užicah

sinova

in ostali sorodniki.